

Dels runams salins del Bages, al cost de l'aigua

Els límits difusos de la Catalunya central es defineixen a la pràctica com el territori des del qual és veu la gran muntanya artificial de residus salins del Cogulló, a Sallent. No és l'únic runam on la mineria de potassa de la comarca de Bages acumula els seus residus salins, però sí el més gran. Els altres són el de Vilafruns (Balsareny), l'únic restaurat i encara amb finançament públic; el de la Botjosa (Sallent), mal abandonat; el del Fusteret (Súria), creixent com el del Cogulló; i el runam vell de Cardona, on se n'explota la sal. Entre el runam del Cogulló i el de Súria, propietat d'Iberpotash, acumulen uns 70 milions de tones de residus salins, una brutalitat.

Dels runams salins exposats a l'aire lliure vénen els problemes. L'aigua de pluja i la captada de la humitat de l'aire –per evitar-ho els salers es mantenen sempre tapats- dissolen la sal. Bona part de la salmorra lixiviada arriba als aqüífers i a la xarxa fluvial. El resultat és desastrós per les aigües de l'entorn, amb els torrents de Soldevila (Sallent), Riudor (Santpedor) i Bellver (Callús), fonts i pous salinitzats. Pel conjunt de la conca, més perjudicial és encara l'afectació als rius. L'aigua del Cardener es salinitza al seu pas per Súria fins a superar el límit de salinitat de les aigües que poden destinar-se a potabilització amb mètodes convencionals i la del Llobregat més o menys el mateix al seu pas per Sallent.

Les poblacions situades més avall de la conca se les han d'empescar per obtenir subministrament d'aigua. Manresa va a buscar l'aigua Llobregat amunt, a Balsareny, i la transporta amb la Sèquia medieval que cada vegada ha d'abastir més població. Castellbell i Monistrol de Montserrat tenen bones fonts; però Castellgalí, Sant Vicenç de Castellet, Olesa i Abrera tenen aigua dolenta, de potabilitat dubtosa, per gentilesa de la mineria. Les grans plantes potabilitzadores d'Abrera i de Sant Joan Despí, les que abasteixen la majoria de la població de Barcelona i l'àrea metropolitana, es veuen obligades a dessalinitzar l'aigua captada del Llobregat a base de tractaments molt costosos. La conseqüència és la proliferació de perillosos col·lectors de salmorres que condueixen el rebuig concentrat de sal, una despesa energètica immensa i l'increment del rebut de l'aigua per tothom. No es fa estrany el dèficit de l'Agència Catalana de l'Aigua, ni la venda recent de la companyia d'Aigües del Ter Llobregat.

Per si fos poc, l'empresa minera Iberpotash comença una ambiciosa ampliació de l'explotació minera a Súria, una fugida endavant, mentre incompleix l'obligació de restaurar. Uns contaminen, els altres paguen.

Plataforma Montsalat
www.lasequia.cat/montsalat
07.11.2012